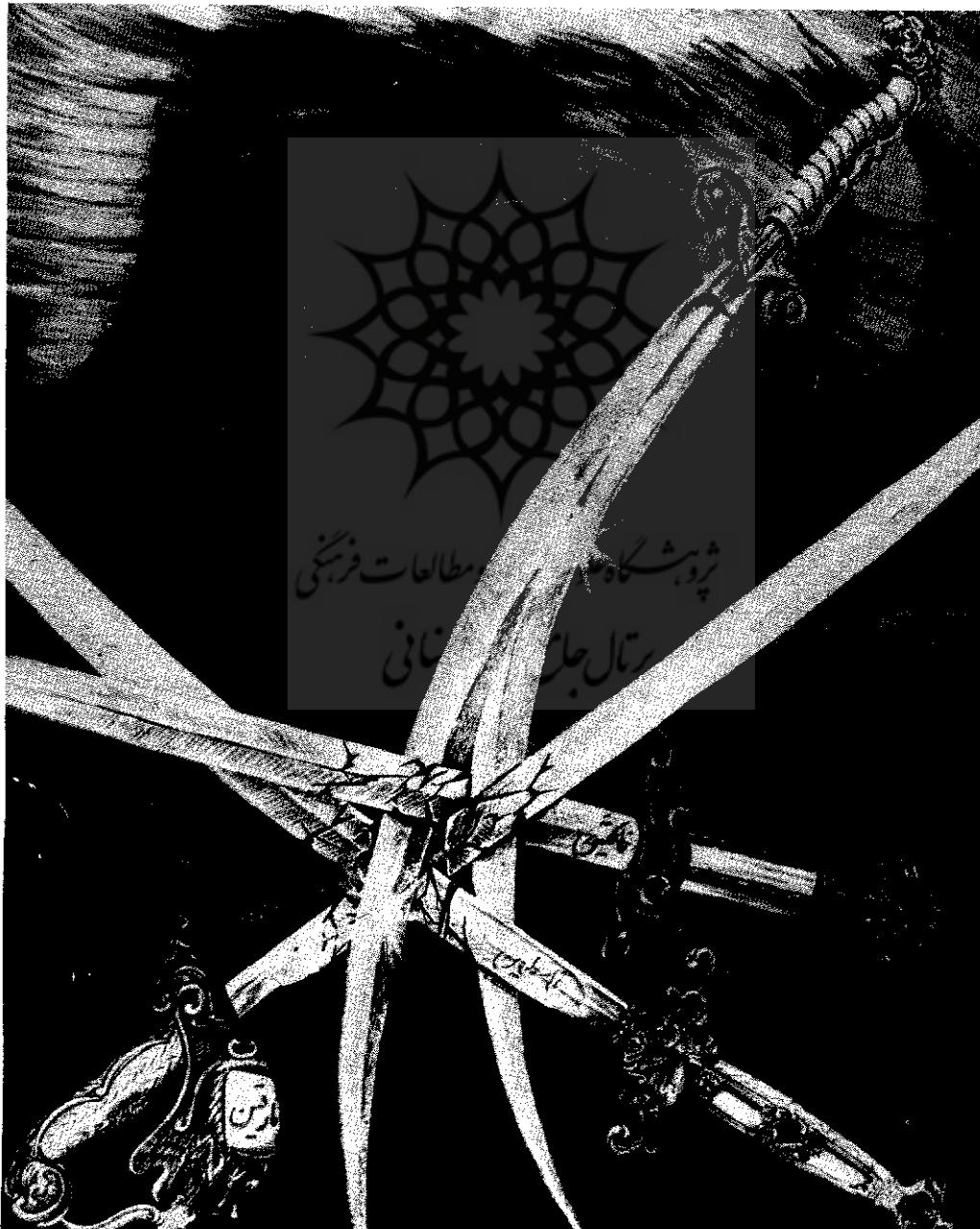

آثار هنرمندان قزوینی در
موزه هنرهای معاصر

استعدادهای نو و اصالت هنری

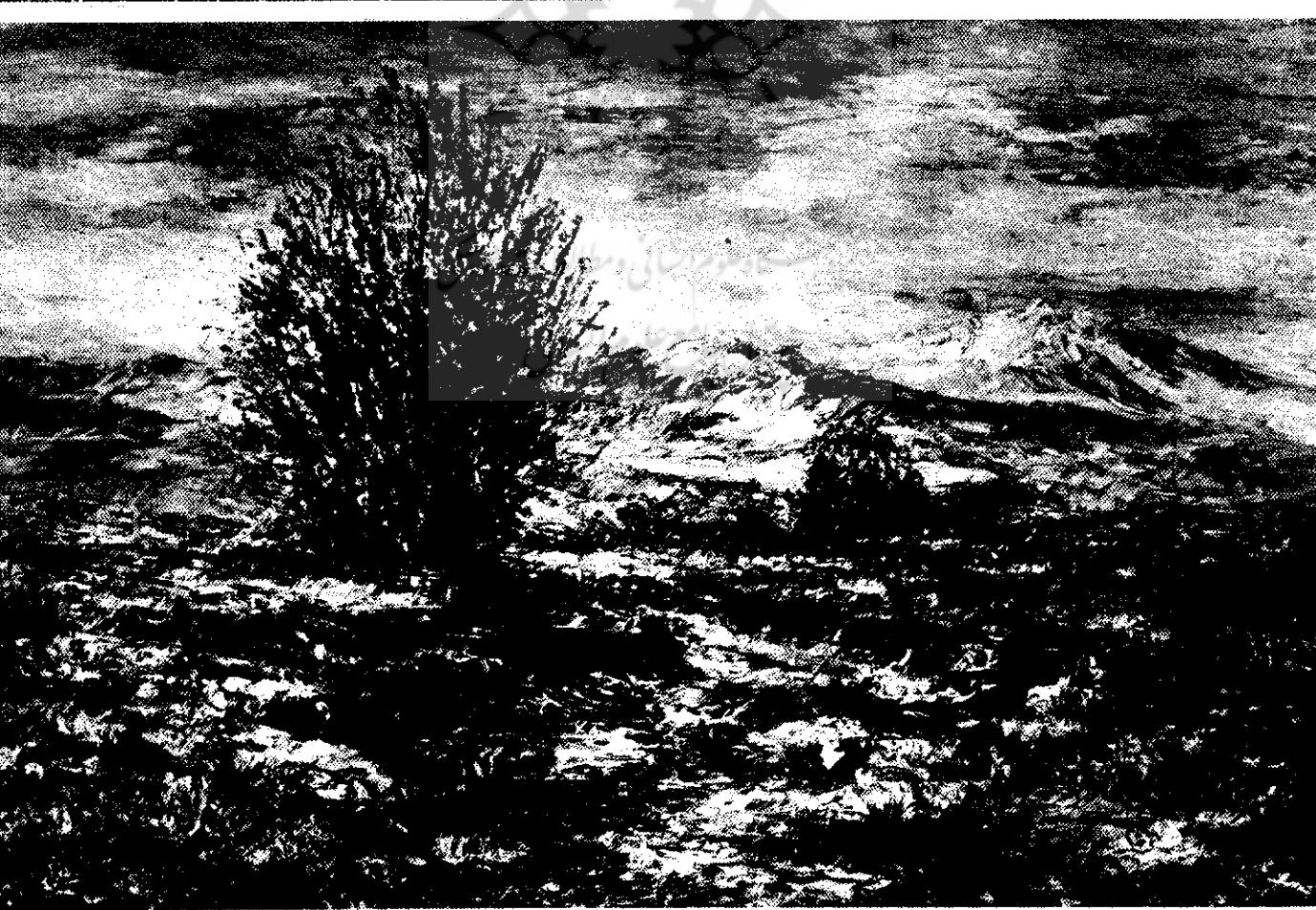

موزه را آثار لوکس، تکراری و تصنیعی کسانی پر می کرد که با تبلیغات و جنجال های کاذب هنری به هنرمندان نامداری بدل گشته بودند، اکنون تابلوهایی زینت بخش این دیوارهاست که می کوشد بیش از هر چیز با بیننده‌ی خود ارتباطی تازه، وسیع و گسترده ایجاد کند.

وظیفه‌ی هنر قبل از هر چیز ایجاد ارتباطی تازه و سازنده با مخاطبین خود است و اگر هنر نتواند این اولین وظیفه‌ی خود را به انجام رساند و با بیننده‌ی خود ارتباط برقرار کند محکوم به شکست، دوری از اجتماع و لاجرم تفرعن است. موزه‌ی هنرهای معاصر دوره‌ی جدید فعالیت خود را براساس این ارتباط جدید بنا نهاده است. چیزی که هیچگاه پیش از این در مدد نظر خود نداشته است، بنابراین نمایشگاههای اخیر این موزه ارائه‌ی وجوده گوناگون هنر معاصر ایران در ارتباط با مسائل روزمره‌ی مردم مسلمان، یافتن شکلهای تازه‌ای برای تعجم عینی ارزش‌های جدید اجتماعی و ذهنیات مردم، جستجو در ارائه‌ی شکلهای نو و خلاق در هنرهای ریشه گرفته از فرهنگ اسلامی، اخلاق و سنت مردم ایران با فرهنگها و قومیت‌های گوناگونشان و بالطبع توجه به هنر و هنرمندان نوپا، ناشناخته و استعدادهای جوان و چهره‌های جدید در دورافتاده‌ترین نقاط این سرزمین است.

این راه، راهی دشوار و طولانی است چرا که به علت عدم توجه به این زمینه‌ی غنی از فرهنگ و هنر اسلامی در ایران در زمان گذشته هنرمندان شهرستانی نتوانستند هنر خود را در یک داد و ستد ذهنی و معنوی با مخاطبین خود تعالی بخشند. از

● توجه به هنر مردمی، تمایل به ارائه‌ی آثار هنرمندان جوان شهرستانها، ایجاد رابطه‌ی جدید بین هنرمندان برخاسته از بطن مردم این سرزمین و مخاطبینی که تشهی شناخت هنرمندان جوان خویشند از هدفهایی است که موزه‌ی هنرهای معاصر تهران در دوره‌ی جدید فعالیت خود با آگاهی و با دقت آنرا تحقیب می کند و دو نمایشگاه برقرار شده از نقاشی هنرمندان شهرستان قزوین و خطاطی رضا مشعشعی در این موزه نمایشگر این توجه و نیز تأثیری برآقبال و استقبال مخاطبین جستجوگر می شده، هر چند که اینها نخستین گام در راه نیل به این هدف پویایند. موزه هنرهای معاصر تهران که اکنون در چهارمین سال بازگشایی مجدد خود است به یکی از فعالترین مراکز ارائه و نمایش هنرهای معاصر ایران بدل گشته و در این دوره از فعالیت خود برخلاف گذشته چشم به نامهای پرطمطر و دروغین ندوخته است بلکه بدنبال دستیابی به هدفهایی است والا تر در زمینه‌ی هنرهای تعجمی ایران اسلامی. اگر دیوارهای گالری‌های این

دیگر خواهیم بود
بسته هم
هر چند که سر مالدار
هر چند که سر مالدار
بوزار از لایه های
عمر ساده هم

دیگر خواهیم بود
بسته هم
سر ماله ساده هم
سر ماله ساده هم
لکه دت بکریمه های
لکه دت بکریمه های

امکان است و روشن است که قسمت اعظم این آثار نمی‌توانند کارهای درخشان یا در اوج باشند. هنرمندان قروین جوانانی هستند در آغاز راه که هنرمندان آینده‌ی ایران اسلامی اند و با حمایتی که جمهوری اسلامی از آنان می‌کند در روند تکامل حرکت می‌کنند. اما هیچ هنرمندی یک شبه زاده نمی‌شود. باید به استعدادها امکان شکوفایی داد و این بیننده است که شوق تکامل را در ذهن هنرمند برمی‌انگیزد. در میان آثار هنرمندان قروین به شکلها و شیوه‌های گوناگون برمی‌خوریم. از منظره‌های پرکار سبک امپرسیونیستی وزیبای احمد کامگاری و مناظر ساده‌ی هنرمند نوجوان رامین کیان مهرتا طرحهای سیاه‌قلم احمد فراهانی، از نقوش تزئینی بهاءالدین جاوید تا آثار واقع گرایانه‌ی دلزنده و محمدرضا فیروزه از آثار ملهم ازستها و

همین رو وظیفه‌ی موزه نه فقط ایجاد امکان این ارتباط بلکه در اختیار گذاشتن راههایی برای نیل به کمال هنری برای این هنرمندان و استعدادهای نوپا و جوان است. نمایشگاه آثار هنرمندان قروین کوششی در راه این هدف است.

موزه هنرهای معاصر تاکنون نمایشگاههای جمعی از آثار هنرمندان شهرستانهای مشهد- تبریز- ارومیه، استان مازندران و سیستان و بلوچستان برگزار کرده است. علاقمندان به شناخت هنرمندان هنرهای تجسمی در ایران تاکنون نتوانسته بودند بدلیل جوحاکم بر گالری‌ها و موزه‌ها، آثار هنرمندان نوپای مثلث استان سیستان و بلوچستان را ببینند و این استعدادها بخاطر نداشتن امکان در ارائه‌ی ذهنیات خود هرگز نمی‌توانستند امکان شکوفایی یابند. وظیفه‌ی یک موزه‌ی هنری طبعاً ایجاد این

۱۷

که از عرض جان فرید
لای می خواهد
پس هم که هم عمر
لای می خواهد

موزه هنرهای معاصر را پر می کنند. اکثر این هنرمندان تازه کارند به جز تعدادی از آنها نظیر بهاء الدین جاوید یا محمدرضا فیروزه که قبلاً در چند نمایشگاه جمعی شرکت کرده‌اند، بقیه برای

مایه‌های هنر اسلامی زارع پورتا پرته‌های دقیقاً بازسازی شده محمدرضا فیروزه همین تنوع است که راهگشای ایجاد ارتباطی تازه و سازنده بین هترمند و بینندگان مشتاقی است که گالری‌های

طی چند سال اخیر این زمینه از هنرنیز دستمایه‌ی کار خطاطان و هنرمندان نوپا و جوانی گشت که می‌کوشند شکلهای تازه و بصری بخط نستعلیق فارسی ببخشند.

کارهای غلام‌مرضا مشعشعی فارغ التحصیل انجمن خوشنویسان برای مدتی زینت‌بخش دیوارهای یکی از گالری‌های موزه هنرهای معاصر بود. او که ۳۳ سال دارد در سال ۱۳۴۹ از این انجمن فارغ التحصیل شده است. اکثر کارهای به نمایش گذاشته شده اش بشیوه‌ی شکسته - نستعلیق و به روش درویش عبدالمجید طالقانی هستند. درویش عبدالmajid خطاط اواخر قرن یازدهم است که خط شکسته را به حد میر در خط نستعلیق می‌رساند. نیمی از آثار مشعشعی خطوط بدون رنگ‌آمیزی و بدون تذهیب هستند که با الهام از اشعار حافظ نوشته شده‌اند. اکثر این کارها با مرکب مشکی روی کاغذ سفید و بدون هرگونه آلایش نوشته شده‌اند و نیم دیگر با ترئیتاتی از رنگ یا تذهیب‌های در دور خطوط همراهند. اکثر این تذهیب‌ها نیز کار خانم ملیح ناصری مینیاتوریست و تذهیب کار هستند. اما در همه‌ی آثار تمجید مشعشعی از استادش درویش عبدالmajid زینت‌بخش کارهاست.

موزه هنرهای معاصر در برنامه‌ی کار خود قصد ادامه‌ی این راه دشوار را دارد: توجه به معرفی هنر در سطح شهرستانها و استانهای ایران، ایجاد ارتباطی بین مردم و هنرمندان مردمی و دستیابی به هنری که مردم آنرا متعلق به خود بدانند، به آن مایه بدهند و از آن مایه بگیرند.

نخستین بار است که آثار اشان را بنمایش می‌گذارند اما هنرمندان شهرستانی ما به این توجهی که طی سالیان دراز از آنها دریغ شده بود احتیاج دارند.

یکی از گالری‌های موزه به ارائه‌ی آثار رحیم ناژفر اختصاص داشت. ناژفر هنرمندی شناخته شده است و سبک مخصوص بخود دارد. تابلوهای بهاریه‌اش بسیار لطیف و پر احساسند. ناژفر اینک مرتبی نقاشی دانشگاه هنر است.

خطاطی و آثار خط - نقاشی از دستمایه‌هایی است که با سنت‌های فرهنگی - مذهبی ایرانی همیشه عجین بوده است و چهره‌ی هنر معاصر ایران هنرمندانی درخور و برجسته در این زمینه داشته است. ایرانی این هنر را با همه‌ی وجود خود در ک می‌کند و با آن ارتباط می‌سازد. هنر خطاطی از قدیمی ترین زمانها از قرآن‌های خطی تذهیب شده‌ی قدیمی گرفته تا سیاه‌مشق‌های خطاطانی که بخط نستعلیق فارسی قوام و تکامل بخشدند. در طی سالیان اخیر توجه به خطاطی بخشی از فرهنگ هنری پر بار ایران شد. هنرمندانی چون شادروان مافی و بسیاری دیگران در این راه کوشیدند. انجمن خوشنویسان ایران در تعلیم این هنرزیبا و ظریف ایرانی و اسلامی سالهای است فعالیت می‌کند. چشم و ذهن ایرانی با این شیوه از هنر بسیار زود ارتباط برقرار می‌کند و این بی‌شک بخاطر ریشه دار بودن این هنر در سنتهای فرهنگی و اسلامی این مردم است. مردم در زندگی روزمره‌ی خود با جلوه‌های متنوع این هنرها مواجهند و